ЗАТВЕРДЖЕНО
Педагогічною радою
КЗОЗ «Харківський обласний медичний фаховий коледж» ХОР
Від 26 грудня 2024 року
Протокол № 3

Директор КЗОЗ «ХОМФК» ХОР
к. мед. н., доцент
_____ Ірина СТРЕЛЬНІКОВА

Положення вводиться в дію
з 1.01.2025 року відповідно до наказу
№ 398-у від 26 грудня 2024 р.

Положення про організацію інклюзивного супроводу освітнього процесу у Комунальному закладі охорони здоров'я «Харківський обласний медичний фаховий коледж» Харківської обласної ради

1. Загальні положення

Положення про організацію інклюзивного супроводу освітнього процесу у Комунальному закладі охорони здоров'я «Харківський обласний медичний фаховий коледж» Харківської обласної ради (далі – Положення) регламентує організаційні засади інклюзивного супроводу освітнього процесу, що базується на принципах недискримінації та врахуванні багатоманітності людини, студентоцентрованості, з метою реалізації у Комунальному закладі охорони здоров'я «Харківський обласний медичний фаховий коледж» Харківської обласної ради (далі - КЗОЗ «ХОМФК» ХОР) права осіб з особливими потребами на здобуття якісної фахової передвищої освіти задля забезпечення їх конкурентноспроможності на ринку праці, а також формування в КЗОЗ «ХОМФК» ХОР інклюзивного освітнього середовища шляхом впровадження комплексу заходів, що забезпечує ефективне залучення здобувачів з особливими потребами у освітній процес, з урахуванням їх можливостей.

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання у Комунальному закладі охорони здоров'я «Харківський обласний медичний фаховий коледж» Харківської обласної ради розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 №1321, «Порядку організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 та інших законодавчих і нормативних документів що стосуються інклюзивного навчання.

1.2 Метою інклюзивного навчання у КЗОЗ «ХОМФК» ХОР є забезпечення рівного доступу до здобуття освіти особам з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання з урахуванням їх індивідуальних здібностей, можливостей, бажань та інтересів кожного.

1.3 Інклюзивне навчання здобувачів освіти базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

1.4 КЗОЗ «ХОМФК» ХОР надає освітні послуги здобувачам освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.5 У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

інклюзія – це процес реального включення осіб з особливими потребами в активне суспільне життя;

інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти здобувачам з особливими потребами шляхом організації їх навчання у КЗОЗ «ХОМФК» ХОР з урахуванням індивідуальних особливостей таких студентів;

інклюзивна група – академічна група в КЗОЗ «ХОМФК» ХОР, де поряд з іншими здобувачами освіти навчаються особи з особливими потребами.

здобувачі освіти з особливими освітніми процесами – особи з особливими освітніми процесами, які здобувають фахову передвищу освіту в КЗОЗ «ХОМФК» ХОР і потребують додаткової, постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;

інклюзивна група – академічна група, де поряд з іншими здобувачами освіти навчаються особи з особливими потребами;

інклюзивне освітнє середовище – простір КЗОЗ «ХОМФК» ХОР, в якому забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх потреб та можливостей, в якому здобувачі освіти з особливими освітніми потребами можуть вільно пересуватись, навчатись, розвиватись і спілкуватись;

супровід – система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в КЗОЗ «ХОМФК» ХОР, а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування.

2. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами

2.1. Викладачі, працівники КЗОЗ «ХОМФК» ХОР.

2.1.1. Директор КЗОЗ «ХОМФК» ХОР, заступник директора, завідувач відділення, голови циклових комісій забезпечують ознайомлення всіх викладачів і працівників закладу освіти з політикою щодо супроводу студентів з особливими освітніми потребами та вимогами щодо внесення необхідних змін та пристосувань в освітній процес для рівноправного доступу до навчальних матеріалів та повноцінної участі таких студентів в освітньому процесі та житті Коледжу.

2.1.2. Викладачі, працівники КЗОЗ «ХОМФК» ХОР повинні підвищувати кваліфікацію для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами.

2. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими

2.1.3. Викладачі та працівники КЗОЗ «ХОМФК» ХОР з повагою ставляться до осіб з особливими освітніми потребами, вживають заходів для дотримання і захисту їхніх прав; не допускають висловлювань чи дій, які порушують чи пригнічують їхню гідність.

2.2. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами мають право на модифікацію освітнього процесу, яка може включати:

- модифікацію процедури форми контролю (окреме приміщення, продовження часу, відведеного для екзамену, використання адаптивних технологій тощо);
- використання спеціального обладнання чи сурдоперекладу під час навчання та/або форми контролю;
- додаткове облаштування/пристосування (освітлення, звукопідсилення, шумоізоляція, спеціальні меблі; засоби аудіо-та/або відеозапису лекційних занять за згодою із викладачем) навчального місця в аудиторії відповідно до рекомендацій, викладених у Довідці до акту огляду МСЕК;
- альтернативний формат навчальних матеріалів;
- підтримку студентів-волонтерів чи одногрупників в ролі академічних менторів, допомогу в побутових справах та щоденному житті в місці спільного проживання;
- забезпечення доступу до місця навчання/проживання відповідно до нормативних вимог та потреб здобувача освіти з особливими освітніми потребами.

3. Інклюзивне освітнє середовище

Формування умов для здобуття здобувачами якісної освіти в коледжі реалізується через:

- розвиток матеріально-технічної бази коледжу з урахуванням потреб здобувачів освіти;
- забезпечення здобувачів освіти належним супроводом на всіх етапах взаємодії з коледжем;
- організацію освітнього процесу з використанням сучасних інформаційних технологій;
- формування у спільноти коледжу недискримінаційного ставлення до

здобувачів освіти.

3.1. Матеріально-технічна база коледжу

3.1.1 Для комфортного навчання в коледжі здобувачі освіти мають право використовувати індивідуальні технічні засоби, зокрема, слухові апарати, ноутбуки тощо.

3.1.2 Для здобувачів освіти із проблемами пересування (з вадами опорно-рухового апарату, зору, ДЦП та ін.), освітній процес організовується у навчальних приміщеннях з без бар'єрним доступом.

3.1.3 Спорудження пандусів та спеціальних поручнів уздовж сходинок, забезпечення належної ширини дверей, проходів між партами, створення належних санітарних умов та обладнання санітарних вузлів, тощо.

3.1.4 У разі неможливості повного пристосування наявних будівель, споруд та приміщень коледжу для потреб здобувачів освіти здійснюється їх розумне пристосування.

3.1.5 Для організації самостійної роботи здобувачів освіти бібліотекою коледжу надається доступ до електронних копій навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін.

3.2 Організація супроводу здобувачів освіти

3.2.1 Супровід здобувачів освіти в коледжі реалізується через низку освітніх послуг, якими вони можуть користуватися за допомогою інших осіб. При цьому враховуються психофізичні особливості осіб різних нозологій, їх потреби у компенсації сенсорних вад, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні фактори, що ускладнюють інтеграцію здобувачів освіти в студентське середовище, потреби у фізичній реабілітації та ін.

3.2.2 Супровід здобувачів освіти здійснюється за такими напрямами: технічний, педагогічний, психологічний, медико-реабілітаційний, фізкультурно-спортивний, соціальний та професійна адаптація. Усі перелічені складові системи супроводу вступають у дію поступово і можуть діяти одночасно, доповнюючи одна одну.

3.2.3 Супровід розпочинається з моменту звернення здобувачів освіти до коледжу.

3.2.4 *Технічний супровід* - полягає у забезпеченні здобувачів адаптивними технічними засобами та спеціальними технологіями навчання.

3.2.5 Технічний супровід має компенсувати функціональні обмеження здобувачів освіти і забезпечувати їм доступ до якісної освіти. Технічний супровід здійснюється відділеннями, на освітніх програмах яких навчаються здобувачі освіти, за консультативної підтримки соціально - психологічної роботи.

3.2.6 *Педагогічний супровід* полягає у оптимізації викладання навчального матеріалу здобувачів освіти у максимально сприйнятливій для них формі, впровадження сучасних педагогічних технологій навчання, забезпечення навчально-методичними матеріалами. На всіх етапах педагогічного супроводу передбачається індивідуальний супровід здобувачів освіти з метою допомоги у розв'язанні індивідуальних проблем опанування освітніх компонентів. Такий вид супроводу здійснюють відділеннями, які забезпечують викладання відповідних освітніх компонентів. Для здобувачів освіти із сенсорними вадами навчальні матеріали переводяться в альтернативний формат, зручний для сприйняття. Це означає застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів

методів і способів спілкування, із залученням відповідних фахівців і науково-педагогічних працівників, а також максимально можливе забезпечення доступності інформації в різних форматах (українська жестова мова, шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат, аудіоформат та інші).

3.2.7 *Психологічний супровід* полягає у з'ясуванні психологічних особливостей здобувачів освіти, зміцненні та збереженні їхнього психологічного здоров'я, надання їм необхідної допомоги з адаптації до інтегрованого освітнього середовища, сприянні особистісному розвитку, та передбачає: надання психологічної допомоги здобувачам під час їх адаптації до умов провадження освітнього процесу в коледжі; підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу, включаючи здобувачів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників, представників адміністрації; соціально-психологічну діагностику, моніторинг особистісного розвитку і соціальної ситуації розвитку здобувачів освіти, прогнозування змін освітньої ситуації та визначення її основних тенденцій; проєктування і соціально-психологічну корекцію розвитку здобувачів освіти. Психологічний супровід в межах своїх компетенцій здійснює психологічна служба.

3.2.8 *Соціальний супровід* полягає у заходах, спрямованих на забезпечення соціалізації здобувачів, зокрема їх соціально-побутової, соціально-культурної та соціально-трудової адаптації. Основною функцією цього блоку є подолання соціальної ізоляції здобувачів, сприяння збереженню і підвищенню їх соціального статусу, залучення їх до всіх сфер суспільного життя. Соціальний супровід здійснюється в складі заступника директора, завідувача відділення, студентським самоврядуванням та залученими фахівцями, і передбачає: інформаційно-просвітницьку діяльність, спрямовану на формування толерантного ставлення до здобувачів освіти у освітньому просторі коледжу; консультативно-методичну допомогу всім учасникам освітнього процесу.

3.2.9 *Медико-реабілітаційний супровід* полягає у комплексі заходів, спрямованих на підтримку, збереження та відновлення фізичного здоров'я здобувачів освіти. Його складовими є невідкладна медична допомога, консультативно-профілактична підтримка.

3.2.10 *Фізкультурно-спортивний супровід* полягає у заохоченні здобувачів освіти до активних занять фізичною культурою та окремими видами спорту, участі у змаганнях різного рівня, має на меті зміцнення мотивації до здорового способу життя та передбачає поліпшення психофізичного стану здобувачів освіти і підвищення їх інтелектуальної працездатності. Супровід здійснюється викладачами фізичного виховання.

3.2.11 *Професійна адаптація* полягає у забезпеченні здобувачів освіти додатковими можливостями в межах фахової підготовки через їхнє залучення до роботи у науковому товаристві здобувачів освіти.

4. Група психолого-педагогічного супроводу

4.1. Для організації і контролю реалізації супроводу в коледжі створюється група психолого-педагогічного супроводу (далі - ГППС), до складу якої залучаються працівники коледжу, представники адміністрації КЗОЗ «ХОМФК» ХОР та фахівці за напрямами супроводу, зазначені у пункті 3.2.

4.2. Група психолого - педагогічного супроводу виконує такі завдання: співпрацює із структурними підрозділами коледжу щодо:
- організації інклюзивного навчання та забезпечення навчально - реабілітаційного супроводу здобувачів;
- через відповідальних за психолого-педагогічний супровід, які призначаються розпорядженням директора, розробляється індивідуальний навчальний план здобувачів освіти;
- проводить моніторинг виконання здобувачами індивідуального навчального плану, обґрунтовано рекомендує зміни до нього з урахуванням потреб здобувачів;
- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) працівників коледжу, соціального працівника для роботи зі здобувачами освіти шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів тощо;
- проводить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти; співпрацює із медичними установами, закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження діяльності, спрямованої на здійснення супроводу здобувачів освіти;
- забезпечує надання психологічної підтримки здобувачам освіти.
4.3. Індивідуальний навчальний план здобувачів освіти розробляється згідно чинних вимог за консультування в коледжі. При цьому, обов'язковим є урахування рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого - педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти (за наявності).
4.4. Супровід здобувача освіти в коледжі можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

5. Прикінцеві положення

5.1. Дане Положення схвалюється Педагогічною радою коледжу та вводиться в дію наказом директора КЗОЗ «ХОМФК» ХОР.
5.2. Зміни і доповнення до Положення розглядаються і затверджуються Педагогічною радою Коледжу і вводяться в дію наказом директора Коледжу.